

organizator ekspozycji w Puławach: Puławski Ośrodek Kultury "Dom Chemika"
partnerzy wydarzenia: Instytut Archeologii UMCS, Wydział Zamiejscowy w Puławach UMCS,
Puławski Uniwersytet Trzeciego Wieku, Szkoła Podstawowa nr 4 w Puławach

www.domchemika.pl

Wystawa powstała w ramach promocji projektu pod nazwą
"Puławy-Włostowice - wielokulturowe stanowisko z zachodniej Lubelszczyzny"
dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

PUŁAWY-WŁOSTOWICE WIELOKULTUROWE STANOWISKO Z ZACHODNIEJ LUBELSZCZYZNY

wystawa archeologiczna przygotowana przez Instytut Archeologii
Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Marii-Curie Skłodowskiej w Lublinie

Opracowanie tekstu: Mariusz Karolak
(na podstawie materiałów udostępnionych przez Instytut Archeologii UMCS w Lublinie).

Fotografie: zbiory archiwalne UMCS w Lublinie.

Strona internetowa projektu:
<https://www.facebook.com/Projekt-Puławy-Włostostowice-574277826353579/>

12 maja - 4 czerwca 2019 r., Szkoła Podstawowa nr 4,
ul. Zabłockiego 8

Wystawa "**Puławy - Włostowice, wielokulturowe stanowisko z zachodniej Lubelszczyzny**" została przygotowana przez Instytut Archeologii Wydziału Humanistycznego UMCS i stanowi ósmą już prezentację efektów pracy lubelskich archeologów. Jej autorką jest **dr Barbara Niezabitowska-Wiśniewska** z Zakładu Archeologii Środkowo- i Wschodnioeuropejskiego Barbaricum specjalizująca się w badaniach nad okresem rzymskim i okresem wędrówek ludów. Wystawa miała swoje oficjalne otwarcie 16 listopada 2018 r. w Lublinie i była eksponowana na przełomie 2018/2019 w Muzeum UMCS.

Na ekspozycji w Puławach prezentowane jest 10 posterów (plakatów naukowych) w formacie 100x100 cm, na których w graficzny sposób obwieszczono zostały uzyskane rezultaty badań prowadzonych we Włostowicach. Inicjatorem i koordynatorem wystawy na terenie miasta Puławy jest **Mariusz Karolak** z Puławskiego Ośrodka Kultury "Dom Chemika".

Historia badań stanowiska w Puławach-Włostowicach rozpoczęła się w 1973 r., a zatem już 46 lat temu. Jeden z mieszkańców Włostowic podczas budowy stodoły przypadkowo natrafił na materiały zabytkowe: dwa naczynia gliniane wypełnione kośćmi. O znalezisku powiadomił właściwe służby i wkrótce archeolodzy z UMCS rozpoczęli badania tego obszaru finansowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie. Rezultatem przeprowadzonych prac badawczych była wystawa prezentowana w holu Biblioteki Głównej UMCS jesienią 1973 r.

Kolejne badania we Włostowicach prowadzone były w latach 1974, 1977, 1988, 1996 i 2012. Odkryte tam wielokulturowe materiały (od paleolitu po wczesne średniowiecze) pomimo kluczowej roli dla rekonstrukcji procesów osadniczych na Lubelszczyźnie nigdy dotąd nie doczekały się jeszcze pełnej dokumentacji oraz opracowania naukowego. Obecna wystawa powstała w ramach promocji projektu naukowego pod tytułem „Puławy - Włostowice, wielokulturowe stanowisko z zachodniej Lubelszczyzny” dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Jego celem jest opracowanie naukowe wszystkich materiałów zabytkowych odkrytych we Włostowicach. Na potrzeby przedsięwzięcia stworzony został interdyscyplinarny zespół badawczy, którego zadaniem było udokumentowanie i opracowanie zachowanych do dnia dzisiejszego zabytków i próbek, uzupełnione o całe spectrum analiz specjalistycznych bazujących na osiągnięciach różnych dziedzin nauki. Efektem finalnym projektu będzie publikacja monografii naukowej stanowiska archeologicznego we Włostowicach. Realizacja projektu rozpoczęła się w 2017 roku.

Najstarsze ślady pobytu człowieka na terenie dzisiejszego miasta Puławy są z okresu kończącego starszą epokę kamienia, tj. późnego paleolitu (około 12 - 10,3 tys. lat temu) i pochodzą z wydm na Górnjej Niwie. Z okresu neolitu (przełom VI i V tys. przed Chrystusem) pochodzą znaleziska we Włostowicach związane z kulturą ceramiki wstęgowej rytej, będącą pierwszą kulturą rolniczą na ziemiach polskich. Badania dowodzą, że ok. 5 tys. lat przed Chrystusem teren Włostowic zamieszkiwała ludność kultury malickiej. Następnie było tu osadnictwo ludności kultury lubelsko-wołyńskiej i osada ludności kultury pucharów lejkowatych oraz kolejna neolityczna pochodząca z kultury amfor kulistych.

Z epoki brązu (przełom III i II tys. przed Chrystusem) na terenie stanowiska we Włostowicach swoją obecność zaznacza społeczność określana jako kultura mierzanowicka. W połowie II tys. przed Chrystusem na tym terenie pojawiła się kultura trzciniecka, a pod koniec II tys. przed Chrystusem osiedliła się tu ludność kultury łużyckiej.

Z okresu rzymskiego pochodzi m.in. cmentarzysko kultury przeworskiej, na którym znaleziono ciekawe przedmioty w postaci zestawu 6 żetonów wykonanych z kości, prawdopodobnie dużego ssaka. Przedmioty te są akcesoriami do gry, najprawdopodobniej planszowej. Sposób wykonania żetonów może wskazywać na ich pochodzenie z warsztatów prowincjonalnorzymskich. W III w. po Chrystusie w rejon Włostowic przybyła ludność kultury wielbarskiej, identyfikowanej z Gotami. Począwszy od 1973 r. archeolodzy natrafiali we Włostowicach na ślady osadnictwa wczesnośredniowiecznego.

